

PM Rotel IV (Dnr KS 2020/1681)

Anmälan om svar på remiss av Förslag till Skolverkets föreskrifter om insamling av uppgifter för skolenhetsregistret samt ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet

Remiss från Skolverket

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen godkänns.

Föredragande borgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist anför följande.

Ärendet

Skolverket har remitterat förslag på ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) till Stockholms stad för yttrande. Samtliga förslag från Skolverket föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Skolverket föreslår att de uppgifter om skolenheter som skolhuvudmännen idag är skyldiga att lämna till Skolverket enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet med mera flyttas över till nya föreskrifter som särskilt ska reglera insamling av uppgifter för skolenhetsregistret.

Regeringen beslutade den 8 oktober 2020 om en ny förordning om skolenhetsregister (2020:833) som trädde i kraft den 6 november 2020. Enligt förordningen ansvarar Skolverket för att föra ett allmänt skolenhetsregister som ska innehålla uppgifter om skolenheter inom skolväsendet. Bestämmelserna i förordningen möjliggör för Skolverket att samla in uppgifter till skolenhetsregistret utanför en sådan särskild verksamhet som avser framställning av statistik. Med anledning av denna förordning har Skolverket tagit fram särskilda föreskrifter som reglerar vilka uppgifter som huvudmännen i skolväsendet ska lämna om skolenheter för skolenhetsregistret. På grund av den korta remisstiden har staden svarat med stadsledningskontorets, utbildningsförvaltningens, arbetsmarknadsnämnden samt Farsta och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings yttranden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd. Arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Farsta stadsdelsförvaltning och Hässelby-Vällingby

stadsdelsförvaltning har svarat med kontorsyttranden på grund av den korta remisstiden. Norrmalms stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget men önskar en analys kring vuxenutbildningens förutsättningar.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till förslagen men vill utöver förslagen belysa användandet av skolenhetsregistret för de anordnare som inom vuxenutbildningen ges på entreprenad.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag.

Farsta stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslagen gällande förskoleverksamhet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslagen gällande förskoleverksamhet.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen godkänns.

Stockholm den 17 februari 2021

ISABEL SMEDBERG-PALMQVIST

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Skolverket har remitterat förslag på ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) till Stockholms stad för yttrande. Samtliga förslag från Skolverket föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Skolverket föreslår att de uppgifter om skolenheter som skolhuvudmännen idag är skyldiga att lämna till Skolverket enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet med mera flyttas över till nya föreskrifter som särskilt ska reglera insamling av uppgifter för skolenhetsregistret.

Regeringen beslutade den 8 oktober 2020 om en ny förordning om skolenhetsregister (2020:833) som trädde i kraft den 6 november 2020. Enligt förordningen ansvarar Skolverket för att föra ett allmänt skolenhetsregister som ska innehålla uppgifter om skolenheter inom skolväsendet. Bestämmelserna i förordningen möjliggör för Skolverket att samla in uppgifter till skolenhetsregistret utanför en sådan särskild verksamhet som avser framställning av statistik. Med anledning av denna förordning har Skolverket tagit fram särskilda föreskrifter som reglerar vilka uppgifter som huvudmännen i skolväsendet ska lämna om skolenheter för skolenhetsregistret.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd. Arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Farsta stadsdelsförvaltning och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har svarat med kontorsyttranden på grund av den korta remisstiden. Norrmalms stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till Skolverkets förslag då det möjliggör att uppgifterna i skolenhetsregistret åter kan publiceras. Tillgänglig statistik är positivt för elever och vårdnadshavare och en förutsättning för kommunen i uppföljning, analys och planering av verksamheten. De föreslagna ändringarna bedöms även leda till en förbättring och kvalitetssäkring av statistik inom förskoleverksamhet och kommunal vuxenutbildning. Stadsledningskontoret önskar dock en tydligare definition av vad som räknas som undervisning i förhållande till den totala kurstiden inom sfi samt distansundervisning på grundläggande och gymnasial nivå. Ett ytterligare förtydligande av begreppet, huruvida undervisningstimmar omfattar hela den planerade kurstiden eller endast den tid som är lärarledd undervisning i realtid, är önskvärt. Vidare anser stadsledningskontoret att begreppet skolenhet är något problematiskt inom vuxenutbildning som bedrivs på entreprenad och ser därför att Skolverket gör en analys av skolenhetsbegreppet utifrån vuxenutbildningens förutsättningar för att ytterligare förenkla insamlandet av uppgifter. Stadsledningskontoret

föreslår att kommunstyrelsen föreslår att remissen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i tjänsteutlåtandet.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser inga problem med att de uppgifter om skolenheter som skolhuvudmännen idag är skyldiga att lämna till Skolverket enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:142) flyttas över till nya föreskrifter då de ej förändras i sak. Insamlingen kommer att omfatta samma uppgifter som idag vilket inte bedöms innebära någon ökad arbetsbelastning eller andra negativa konsekvenser för verksamheten. Dock vill förvaltningen utöver förslagen ytterligare belysa användandet av skolenhetsregistret för de anordnare som inom vuxenutbildningen ges på entreprenad. Skolenhetsregistret ska innehålla uppgifter om skolenheter inom skolväsendet. Med skolenhet avses sådan skolenhet som anges i 1 kap. 3 § skollagen (2010:800), det vill säga verksamhet i en eller flera byggnader nära varandra. Registret ska även innehålla uppgifter om enskilda utbildningsanordnare som har getts tillstånd att sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg och intyg enligt bestämmelser som gäller för skolväsendet för utbildning motsvarande kommunal vuxenutbildning enligt 6 kap. 1 § första stycket 1 i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. I en utbildningsverksamhet på entreprenad där utbildningsanordnare utför utbildning på uppdrag av huvudmannen sker detta ofta på flera fysiska skolenheter utifrån hur anordnaren valt att organisera sin verksamhet. Vuxenutbildning är dessutom en föränderlig verksamhet där elevantalet kan variera och förändras snabbt utifrån rådande arbetsmarknad, mottagande av nyanlända eller andra förändringar i samhället. Detta innebär att utbildningsanordnare kan behöva förändra sin organisation och stänga eller öppna enheter för att möta utbildningsbehovet inom kommunen och antal skolenheter eller deras geografiska plats ändras. Detta betyder att uppgifter i skolenhetsregistret gällande anordnare av vuxenutbildning på entreprenad snabbt kan bli inaktuella. Uppgifterna till skolenhetsregistret samlas idag in via huvudmannen till Statistiska centralbyrån, SCB. Förvaltningen anser att användningen av enhetsregistret behöver förändras så att föreskrifterna för skolenhetsregistret bättre stämmer överens med annan rådande lagstiftning avseende vuxenutbildning med externa anordnare. Förvaltningen menar att det finns en poäng med att knyta den av huvudmannen delegerade betygsrätten till respektive skolenhet och aktivera den skolenhetskod anordnarna erhöi i samband med att de också fick betygsrätten. Det skulle innebära att skolenheter med betygsrätt på entreprenad kan lägga upp sina egna enheter och löpande uppdatera eventuella förändringar i geografisk placering till exempel. Skolenhetskoden skulle då också enklare kunna kopplas till det organisationsnummer som Skolverket samlar in sedan 2020. Kommunen som huvudman kan även fortsättningsvis rapportera in övriga uppgifter men då använda dessa enhetskoder vilket skulle betyda att statistik över respektive anordnare skulle kunna tas ut både lokalt och nationellt, en förändring som förvaltningen skulle se som positiv. I den nyligen överlämnade KLIVA-utredningen Samverkans krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66) lyfter utredaren frågan om skolenheter för anordnare inom entreprenad och menar att författningsändringar avseende externa anordnare i komvux bör

Övriga förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker förslagen om förändrade mätperioder då dessa anses underlätta rapporteringen och ge en mer rättvisande bild av antal kursavslut inom mätperioden. Förvaltningen har heller inga synpunkter på att uppgiften om modersmål utgår då denna inte samlas in idag. Skolverket föreslår vidare förändringar i de begrepp gällande

undervisningstimmar som används i föreskrifterna i syfte att förtydliga vad som avses. Arbetsmarknadsförvaltningen delar till fullo den ambitionen men anser samtidigt att ytterligare förtydliganden skulle kunna göras. Det är av stor vikt att uppgiftslämnarna gör samma tolkning av de begrepp som används i föreskrifterna om vilka uppgifter som ska lämnas in. Inom Stockholms stad omfattar distanskurserna på sfi 20 timmar studier per vecka. Av denna tid är minst 10 procent lärarledd undervisningstid i realtid och resterande studier som kvarstår utgörs av studier i basgrupper, fältstudier och är tid som de studerande förfogar över men är en del av kursen och sker asynkront. Vid rapportering av en sådan kurs enligt den föreslagna definitionen skulle 90 procent av tiden som är kursens studietimmar ej komma med i rapporteringen då det inte är undervisningstimmar. Förvaltningen anser att det vore bra med ett ytterligare förtydligande av begreppet huruvida undervisningstimmar omfattar hela den planerade kurstiden eller endast den tid som är lärarledd undervisning i realtid. Även för den i bilaga 14 föreslagna definitionen för begreppet distansundervisning för komvux på grundläggande och gymnasial nivå bör det förtydligas om begreppet innebär all den planerade kurstiden för eleverna oavsett om aktiviteterna sker i realtid eller på annat sätt eller endast den tid som är lärarledd undervisning i realtid. Samma problem infinner sig i vissa kurser i klassrum då omfattningen av elevens timmar på kursen inte är till hundra procent omfattande undervisningstimmar, det vill säga sker i realtid. Inom Stockholms stad omfattar vissa kurser på sfi för studievana elever 20 timmar studier per vecka där 75 procent av tiden utgörs av undervisning. Resterande 5 timmar som kvarstår utgörs av studier genom uppgifter via lärplattformar, i basgrupper, fältstudier osv. Det är tid som är en del av kursen men är inte undervisning enligt stadens definition då den inte sker synkront/i realtid.

Arbetsmarknadsförvaltningen menar att det kvarstår vissa brister i definitionerna av begreppen som skapar otydlighet. Begreppet undervisningstimmar används i förslaget för både undervisning på distans och i klassrum inom sfi. För komvux på grundläggande och gymnasial nivå används begreppet distansundervisning. Förvaltningen anser att ytterligare bör tydliggöras vad som ska räknas in i begreppet undervisning i respektive förslag. Tidigare nämnda KLIVA-utredning (SOU 2020:66) föreslår en förändring till verksamhetspoäng även för sfi istället för att ange kursomfattning i timmar vilket skulle innebära att problematiken med begreppet inte kvarstår. Avseende förändringen av begreppet elevtimmar till undervisningstimmar i klassrummet har förvaltningen inga andra synpunkter än att förslaget är bra. Förvaltningen vill dock uppmärksamma att begreppet Elevtimmar fortfarande står kvar i förslaget till nya föreskrifter under definitioner Bilaga 14 men under förutsättning att detta ändras tillstyrks förslaget. Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker förslaget om förändrad mätperiod för kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning med motiveringen att förändringen kommer att ge en mer rättvis bild av verksamheten med en mätperiod om hela veckor.

Läs- och skrivinläring

I bilaga 12 under rubriken Kommunal vuxenutbildning som svenska för invandrare återfinns instruktioner för insamling av elevers deltagande i läs- och skrivinläring och i bilaga 14 utvecklas definitionen av vad läs- och skrivinläring innebär. Idag ska den uppgiften besvaras genom att ange huruvida en elev deltagit i denna undervisning eller inte under perioden. Skolverket föreslår i remissen inga ändringar av denna del men förvaltningen vill ändå påpeka att det är angeläget att belysa frågan i samband med att översyn av föreskrifterna görs. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det inte är ett tidsenligt eller vetenskapligt förankrat sätt att se på läs- och skrivinläringen som en särskild och fristående del av språkinläringen. Att utveckla en grundläggande litteracitet, det vill säga förmågan att läsa, skriva och tolka text i en relevant och för eleven näraliggande kontext ligger mer i linje med de övergripande målen för utbildningen i sfi. Förvaltningen menar att litteracitetsutvecklingen pågår genom hela utbildningen, från enskilda ljud och bokstäver i början av utbildningen till förståelse av längre och mer komplicerade texter ju längre eleven kommer i sin språkutveckling. Den bör därför inte betraktas som fristående övriga färdigheter och går heller inte att tydligt se ett slut på då inläringen fortsätter genom hela utbildningen. Förvaltningen vill återigen påpeka att

det inte går att särskilja läs- och skrivinläringen från andra aspekter av lärande utan att förmågan att läsa och skriva bör utvecklas samtidigt med förmågan att tala och höra. Uppgiften om deltagande i läs- och skrivinläring kan därför inte anses ge helt korrekt information om den egentliga undervisningen i läs- och skrivförmåga som ges inom komvux som svenska för invandrare.

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till Skolverkets förslag då det möjliggör att uppgifterna i skolenhetsregistret åter kan publiceras, och har inga synpunkter på innehållet i övrigt.

Farsta stadsdelsförvaltning

Farsta stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen yttrar sig endast om de delar av remissen som rör förskoleverksamhet. Vår bedömning är att föreslagna ändringar kommer att leda till en förbättring och kvalitetssäkring av insamlingen av förskolestatistiken

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen yttrar sig endast om de delar av remissen som rör förskoleverksamhet. Vår bedömning är att föreslagna ändringar kommer att leda till en förbättring och kvalitetssäkring av insamlingen av förskolestatistiken